

**Міністерство освіти та науки України
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Географічний факультет
Кафедра економічної та соціальної географії
Ostwestfalen-Lippe University of Applied Sciences
(Вища Школа Оствесфаліє-Ліппе)**

СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНІ ЧИННИКИ РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ

**Матеріали III Міжнародної науково-практичної
Інтернет-конференції**

(м. Луцьк, 11–12 квітня 2019 р.)

**Луцьк
2019**

УДК 911.3:30/33(477.82)(082)
ББК 65.049(4УКР-4ВОЛ)я43
С 90

Рекомендовано до друку вченою радою географічного факультету
Східноєвропейського національного університету імені Лесі України
(протокол № 10 від 1.04.2019 р.)

Рецензенти: **Ковальська Л. Л.** – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності Луцького національного технічного університету;
Лажнік В. Й. – кандидат географічних наук, професор кафедри міжнародних відносин і регіональних студій Східноєвропейського національного університету імені Лесі України

Суспільно-географічні чинники розвитку регіонів : матеріали III Міжнар. наук.-
С 90 **практ. Інтернет-конференції (м. Луцьк, 11–12 квітня 2019 р.) / за ред.**
Ю. М. Барського, С. О. Пугача. – Луцьк, 2019. – 204 с.

У збірнику висвітлюються проблеми сучасної географічної та економічної науки, які були розглянуті на III Міжнародній науково-практичній Інтернет-конференції. Розкриваються питання теорії та методології географічних досліджень, регіональних економічних студій, освітніх технологій у географії та економіці, а також проблеми суспільно-географічних, природно-географічних, рекреаційно-туристських, геодезичних та фотограмметричних досліджень Волині та прилеглих територій.

Для широкого кола фахівців, які працюють у сфері географії, економіки, державного управління, освіти, рекреації та туризму, краєзнавства. Видання також буде корисним для вчителів, аспірантів та студентів, а також усіх, хто цікавиться проблемами регіональних досліджень.

УДК 911.3:30/33(477.82)(082)
ББК 65.049(4УКР-4ВОЛ)я43

© Східноєвропейський національний
університет імені Лесі України, 2019
© Колектив авторів, 2019

ЗМІСТ

ІСТОРІЯ, ТЕОРІЯ ТА МЕТОДОЛОГІЯ ГЕОГРАФІЧНИХ ТА КАРТОГРАФІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	7
Уль А., Мороз О. Об'єднання інтересів у галузі фотограмметрії та цифрової обробки даних в геодезичній вишукуваннях	7
Заставецька Л. Трансформація виробничої функції сільських поселень аграрного регіону в умовах зміни суспільних відносин	9
Король П. Перспективні напрямки розвитку математичної картографії	11
Бернадська Г., Лебіч А., Цибульська А. Сутність поняття «туристична інфраструктура» та її складові	12
Потапова А., Горбач В. Стан та особливості сакральної географії в умовах сьогодення	15
Сидорчук С., Сосницька Я. До питання поняття «торговельне обслуговування»	17
ГАЛУЗЕВІ СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ВОЛИНИ ТА ПРИЛЕГЛИХ ТЕРИТОРІЙ	20
Барський Ю., Гнип А. Аналіз ринку праці міста Володимир-Волинський	20
Бакалейко В., Маковецька Л. Депресивність сільських територій та особливості її прояву (на матеріалах Демидівського району Рівненської області).....	22
Голуб Г., Мельничук М. Аналіз ринку праці міста Ковель	25
Зінькевич М., Поручинська І. Вплив процесів відтворення населення на формування трудових ресурсів Рівненської області	26
Карпюк Т., Сосницька Я., Карпюк З. Сучасний стан та перспективи розвитку органічного сільського господарства регіону (на прикладі Волинської області) ...	28
Кольчак О.-М. Формування міського розселення в Західному регіоні України у ХХ – на початку ХХІ ст.	31
Маковецька Л., Геналюк Р., Сосницька Я. Сучасний стан вугільної промисловості України	34
Маковецька Л., Дідух О. Наукові підходи до класифікації засобів масової інформації	36
Маковецька Л., Кирилюк В. Сучасний стан процесів децентралізації у Луцькому районі	39
Маковецька Л., Сироватка О. Сучасний стан та реформування бібліотечної та клубної галузей Волинської області	40
Маковецька Л., Пахалюк С. Соціально-історичні чинники діяльності Дубенського цукрового заводу	42
Мельник О., Потапова А. Сучасний стан, причини та фактори міграційних процесів Волинської області	44
Міщенко О., Фенко В. Храмові комплекси Любомльського району Волинської області	46
Мосор В., Потапова А. Розлучення як аспект демографічної поведінки населення Волинської області	48
Погребський Т., Гречко І., Глушко С. Суспільно-географічні особливості захворюваності населення Волинської області на інфекційні хвороби	50
Погребський Т., Кошулинська Т., Глушко С. Основні демографічні фактори, що впливають на соціально-економічний розвиток міста Луцька	53
Поручинська І., Михайловська І. Сучасна медико-демографічна ситуація у Волинській області	55
Потапова А., Кошулинська Т. Сучасний стан ринку праці міста Луцьк	57

Потапова А., Петрук К. характеристика господарської діяльності ТзОВ «Городище»	60
Потапова А., Притулюк Л. Аналіз розвитку зернових культур України	61
Potapova A., Slabetska Yu. Social and Geographical Distribution of Production Potential of Volyn Region	63
Потапова А., Фідзіна К. Проблеми та перспективи розвитку машинобудівного комплексу України	65
Потапова А., Шкарупелова І. Аналіз сучасного стану трудових ресурсів України	67
Потапова А., Юрковська Ю. Стан ринку праці Волинської області	70
Притула І., Потапова А. Сучасний стан релігійної сфери Рівненської області ...	72
Пугач С., Петровець А. Територіальні особливості житлового фонду Рівненської області	73
Слащук А., Мельник М. Оцінка впливу трудової міграції на стан ринку праці Львівської області	75
Саган Я., Сосницька Я. Виробниче кластероутворення як чинник конкурентоспроможності регіону (на прикладі Волинської області)	77
Чубейко Т., Куява О., Поручинський В. Сучасні тенденції розвитку хмелярства в Україні	79
ДОСЛІДЖЕННЯ ПРИРОДНИХ УМОВ ТА РЕСУРСІВ ВОЛИНИ ТА ПРИЛЕГЛИХ ТЕРИТОРІЙ	81
Сивий М. Дослідження материкового зледеніння польськими науковцями на теренах Волино-Поділля у міжвоєнний період (1918–1939 рр.)	81
Бущук С., Міщенко О. Екологічні проблеми видобутку бурштину у Любешівському районі Волинської області	82
Коваль О., Мельнійчук М. Температурний режим Білоозерського масиву Рівненського природного заповідника	84
Кух К., Сосницька Я. Чинники що впливають на особливості формування продовольчої безпеки держави	87
Ліннік А., Вакулюк Л. Стратегія і перспективи контролю та охорони зелель в Україні	89
Ліщук Т., Вакулюк Л. Характеристика водних ресурсів Ківерцівського району ...	91
Павловська Т., Рудик О., Макарчук І. Поводження з відходами у Волинській області	93
Полянський С., Полянська Т. Запобігання ерозійним процесам ґрунтового покриву у Волинській області	96
Чижевська Л., Лавренчук О., Качаровський Р., Карпюк З., Антипюк О. Оцінка сучасного стану водних ресурсів Волині	98
Фесюк В., Кучер Г. Раціональне використання та охорона джерел басейну річки Прип'ять	101
Юрчук М., Вакулюк Л. Особливості земельного фонду Локачинського району ..	102
Ярош А., Вакулюк Л. Особливість земельних ресурсів Горохівського району ...	105
РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТСЬКІ РЕСУРСИ ВОЛИНИ ТА ПРИЛЕГЛИХ ТЕРИТОРІЙ ..	107
Бенедюк В., Філіпчук Д. Спортивно-розважальні та спортивні заклади м. Луцька	107
Бурдель М., Єрко І. Каучсерфінг: спосіб розміщення і стиль життя	109
Петрина О., Мазур І., Безсмертнюк Т., Мельнійчук М. Туристсько-рекреаційні ресурси Володимирецького району	110
Потапова А., Самоліук І. Перспективи туристичних можливостей малих історичних міст України	113

Питуляк М., Питуляк М. Основні напрямки і перспективи розвитку рекреаційно-туристичної галузі Борщівського району Тернопільської області	116
Слащук А., Якушик О. Розвиток етнотуризму в місті Луцьк	118
Чир Н., Качаровський Р., Єрко І., Антипюк О. Поштові відправлення як важливий елемент рекламно-інформаційної підтримки розвитку туризму Волинської області	119
РЕГІОНАЛЬНІ ЕКОНОМІЧНІ СТУДІЇ	122
Забарна Е. Децентралізація в Україні в контексті запровадження системи «регіональних студій»	122
Аверіхіна Т., Єгоров М. Адаптація стратегії підприємства виноробної промисловості в умовах ЗЕД	124
Аверіхіна Т., Ізбаш І. Управління міжнародною конкурентоспроможністю вітчизняних підприємств	125
Аверіхіна Т., Нікульча О. Адаптація системи управління персоналом підприємства до умов функціонування на зовнішньому ринку	126
Аверіхіна Т., Чернієнко М. Шляхи підвищення конкурентоспроможності українських підприємств	128
Дмитрук Д., Сосницька Я. Оптимізація розвитку сільськогосподарських підприємств Львівської області	129
Задєссєнцев О. Динамічні особливості доходів населення Сєвєродонецько-Лисичанської агломерації.....	132
Задорожнюк Н. Креативний потенціал як основа інноваційного розвитку регіону	135
Заставецька Л. Копчак С. Розвиток сфери послуг у селах Тернопільської області як вагомий чинник підвищення зайнятості сільського населення	136
Козакова О. Теоретико-методологічні засади регулювання регіонального ринку праці	138
Логвинова М. Особливості вікової та статевої структури внутрішньо переміщених осіб в Україні	140
Маковецька Л., Крикота О. Залізнична інфраструктура у формуванні транзитних потоків Волинської області	142
Маковецька Л., Цуз О. Фінансова самодостатність громад як результат муніципальної реформи	145
Маковецька Л., Швець А. Процес формування національного бренду «Україна»	147
Підвальна О., Пугач С. Особливості сучасної територіальної реформи: розвиток, досягнення та актуальні проблеми на прикладі Колківської ОТГ	149
Поручинська І., Ковальчук Т., Швед Ю. Структурні особливості ринку фармацевтичних товарів в Україні	151
Поручинський В., Вілюра Т. Значення логістики для розвитку сільськогосподарських підприємств	153
Поручинський В., Федчик А. Бюджетна децентралізація та фінансова спроможність територіальних громад	154
Потапова А., Сучко О. Аналіз конкурентоспроможності дитячого розважального комплексу «Смугастий носоріг»	156
Рассадникова С. Трансформаційні виклики та рішення в системі регіонального природокористування	158
Слащук А., Ключко І., Панасюк Ю. Територіальні особливості міського розселення в Україні	159
Щьокіна Є. Інформаційно-аналітичне забезпечення бенчмаркінгу в розвитку регіону	161

СУЧАСНІ ГЕОДЕЗИЧНІ, ФОТОГРАММЕТРИЧНІ ТА ГЕОІНФОРМАЦІЙНІ МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕРИТОРІЙ	164
Вакульчук Г., Мельник О. Програмне забезпечення нормативно-грошової оцінки населених пунктів	164
Єфімчук К., Радзій В. Формування сучасної системи реєстрації землі в Україні..	165
Каліщук К., Мельник О. Система глобального позиціонування (GPS): призначення, принцип дії та застосування	167
Костюк Т., Мельник О. Еколого-економічне обґрунтування вирощування горіхоплідних культур (фундук) на території Ківерцівського району Волинської області	169
Манько П., Мельник О., Волошин В., Волошин М. Дистанційні методи оцінки території НПП «Прип'ять-Стохід» за даними Sentinel-2	171
Мельнійчук М., Ахмедов Б., Мельнійчук М. Особливості нормативної грошової оцінки земель населених пунктів в Україні	174
Стельмащук В., Мельник О. Методи і технології дистанційного зондування Землі	177
ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ГЕОГРАФІЇ ТА ЕКОНОМІЦІ	179
Бенедюк В., Кравчук Н. Методичні особливості організації дискусійно-інтерактивного навчання на уроках географії (10-й клас)	179
Бенедюк В., Семенченко Ю. Методичні особливості організації екскурсій на підприємство у загальноосвітній школі	180
Кисельова О. Навчально-виховний потенціал натурних метеорологічних спостережень у шкільній географії	182
Потапова А., Бродасюк Ю. Реформа освіти в Україні	184
Потапова А., Чевжик О. Запровадження інклюзивної освіти у Мульчицькому НВК «ЗОШ I–III ст. – ДНЗ»	186
Пугач С., Митчик Ю. Facebook як альтернатива Moodle у дистанційному навчанні	187
Слащук А., Червінська О. Розвиток освіти в м. Луцьку: історико-географічний аспект	190
Сучко О., Пугач С. Переваги та недоліки подання заяви в електронній формі на вступ до закладів вищої освіти	193
Чижук Л. Медіаосвіта на уроках географії як елемент формування життєвих компетентностей учнів	195
ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ	197

уперек напрямку переважаючих вітрів, перехресний спосіб сівби, ущільнення посівів, нормований випас худобою, особливо на схилах.

Збитки від ерозії ґрунтів визначаються зниженням їх родючості, зменшенням урожайності в зв'язку із виносом поживних речовин із ґрунту та добрив і пов'язаних з цим забрудненням водних джерел, замуленням заплав рік, ставків, осушувальних каналів, це засвідчує необхідність розробки принципово нових ґрунтозахисних систем землеробства. До таких варто віднести контурно-меліоративну організацію території, яка передбачає науково обґрунтовані форми й прийоми регулювання антропогенного впливу на агроландшафти, а саме: перехід до контурної організації території, забезпечення позитивного балансу елементів живлення рослин, застосування диференційованої обробки ґрунту з використанням плоскорізних і дискових знарядь, дотримання сівозміни культур, вчасного виведення з обігу уражених ерозією ґрунтів під заліснення, залуження та ін.

Список використаних джерел: 1. Ґрунти Волинської області : монографія / М. Й. Шевчук, М. І. Зінчук, П. Й. Зінчук та ін. – Луцьк : Вежа-Друк, 2016. – 144 с. 2. Зузук Ф. Осушені землі Волинської області та їх охорона : монографія / Ф. В. Зузук, Л. К. Колошко, З. К. Карпюк. – Луцьк : ВНУ ім. Лесі Українки, 2012. – 294 с. 3. Ковальчук І. П. Ерозійні процеси Західного Поділля : польові, стаціонарні, експериментальні та морфо метричні дослідження : Монографія. – Київ-Львів : Ліга-Прес, 2013. – 296 с. 4. Полянський С. В. Дефляційні процеси на ґрунтах Волинської області / С. В. Полянський // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Екологія». – 2015. – № 1147. – С. 81-86. 5. Полянський С. В. Аналіз впливу ерозійноаккумулятивних процесів на стан р. Луга / С. В. Полянський // Наук. вісн. Чернів. ун-ту. – 2012. – Вип. 633/634 : Географія. – С. 49–53. 6. Полянський С. В. Екологічні проблеми ґрунтового покриву Волині / С. В. Полянський // Сучасний екологічний стан та перспективи екологічно безпечного стійкого розвитку Волинської області / за ред. В. О. Фесюка. – К. : ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2016. – С. 166–173. 7. Полянський С. В. Ерозійно-аккумулятивні процеси у басейні річки Гнила Липа Горохівського району / С. В. Полянський, Л. К. Колошко // Природа Західного Полісся та прилеглих територій. – 2009. – № 6. – С. 111–115.

УДК 504.57(407)

**Чижевська Лариса, Лавренчук Ольга, Качаровський Роман, Карпюк Зоя,
Антипюк Олена**
geolora@ukr.net

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк

ОЦІНКА СУЧАСНОГО СТАНУ ВОДНИХ РЕСУРСІВ ВОЛИНИ

Серед областей Західного регіону України Волинська область має найбільш багаті водні ресурси, що включають поверхневі та підземні води, придатні для використання у водному господарстві. У межах Волинської області загальні запаси водних ресурсів формуються переважно за рахунок місцевого і транзитного річкового стоку, обсяг якого становить, відповідно – 1 664 і 3 820 млн. куб. м на рік. У розрахунку на 1 кв. км площі території області в середньому за рік припадає 97,2 тис. куб. м стоку, що майже в 2 рази більше, ніж по Україні. Аналіз водного балансу області свідчить, що водних запасів достатньо для забезпечення водокористувачів та водоспоживачів усіх галузей господарства в необхідній кількості [4, с. 18].

Щодо водоспоживання, то за рахунок відбору 10,4 % прогнозних експлуатаційних запасів водних ресурсів області, забезпечуються побутові потреби

населення, господарські потреби водоемких галузей господарства й технічні потреби більшості промислових підприємств. Вода забирається з річок Стир, Турія, Західний Буг, Луга, Черногузка. Основними споживачами води є комунальне господарство, промисловість та сільське господарство. Загалом в межах області налічується понад 60 господарських об'єктів-забруднювачів довкілля стічними водами, найбільше їх в Луцькому та Ковельському районах. Лише 42 об'єкти мають власні очисні споруди, причому на 38-ми з них останні працюють неефективно, що пояснюється наявністю застарілих технологічних схем очистки, їх перевантаженістю, відсутністю кваліфікованого обслуговуючого персоналу. Щороку в річки скидається 42,8 млн. куб. м забрудненої води. Це є передумовою погіршення якісних показників санітарного стану більшості водних об'єктів.

Результати обстежень показали, що в межах водоохоронних зон річок області на віддалі 500 м від їх русел в різних районах розташовано 27 складів міндобрив, 10 складів отрутохімікатів, 28 складів нафтопродуктів, 29 машинно-тракторних дворів, 40 літніх таборів ВРХ, 88 гноєсховищ, 173 силосних ями, 36 очисних споруд та 111 необвалованих тваринницьких ферм. В басейнах річок області розміщено 5 тваринницьких комплексів та 4 цукрових заводи, 5 випусків чотирьох загальноміських очисних споруд, стоки яких погіршують якісний стан води. Очисними спорудами, зокрема, щороку скидається приблизно 34,2 млн. куб. м забруднених стічних вод у річки області.

Значної шкоди річкам, особливо малим, наносить розорювання урізу води, що призводить до замулювання в результаті ерозії ґрунту [4, с. 65].

Для визначення якості води необхідно враховувати вміст в ній органічних речовин, показником якого є БСК (біологічне споживання кисню) - кількість кисню в мг/л, що витрачається за певний період часу на аеробне окиснення нестійких органічних речовин, що містяться у воді. Природні води мають БСК від 0,5 до 2 мг/л. Що стосується нафтопродуктів, то їх вміст, згідно норм, повинен становити 0,05 мг/л. Норма мінералізації питної води коливається від 100 до 1000 мг/л. Причому, вміст кальцію повинен становити не менше 25 мг/л, магнію - 10 мг/л. Тверда вода викликає появу ендемічних захворювань, пов'язаних із накопиченням каміння у вивідних органах, недостатній вміст твердих солей сприяє розвитку серцево-судинних захворювань [1, с. 18].

Особливу небезпеку для здоров'я людей становлять наявні у питній воді нітрати, що здатні викликати захворювання, пов'язані із водно-нітратною метгемоглобінією. Утворенню метгемоглобіну сприяють нітрити, що відновлюються із нітратів в організмі людини. Останні, взаємодіючи з аліфатичними та ароматичними амінами, утворюють нітрозаміни, що є активними канцерогенами [2, с. 22].

У ході проведення аналізу проб води, відібраних із організованих пунктів у водних об'єктах, встановлено, що якісний склад водних ресурсів не відповідає вимогам за вмістом нітратів та нітритів, БСК, завислих речовин. Джерелами такого стану поверхневих вод Волині є не атмосферні опади, склад яких на сучасному етапі не критичним, а добрива й отрутохімікати, що застосовуються у сільському господарстві, нафтопродукти. Що стосується підземних вод, експлуатаційні запаси яких становлять 900 млн. куб. м в рік, то у їх складі виявлено нітратні й аміачні сполуки, важкі метали (хром, цинк, мідь), що потрапили із ґрунтово-дренажних вод [1, с. 12].

Оцінювання показника забрудненості поверхневих вод проводилось узагальнено, по басейнах річок. Всі вони відносяться до першої категорії водокористування - господарсько-питне і культурно-побутове використання водного об'єкта як джерела централізованого водопостачання, а також нецентралізованого

для потреб підприємств, відпочинку населення, спорту. Виходячи із цього, встановлюються норми складу та якості води у водних об'єктах [2, с. 35].

При визначенні якості поверхневих вод Волинської області, із врахуванням вмісту природних мінеральних речовин, розчиненого кисню, забарвлення, органолептичних ознак, температурного режиму, важливе значення має встановлення наявності речовин техногенного походження. Останні є особливо небезпечними для знаходження у воді, оскільки наносять шкоду усьому живому, в тому числі і людям [1, с. 15].

Для нормування якості води використовувались показники гранично-допустимих концентрацій основних забруднювачів, що безпосередньо пов'язано із врахуванням показника ЛПШ - лімітованого показника шкідливості речовин. Знаходження у воді забруднювачів з однаковим ЛПШ, веде до підсилення їх взаємної дії, іншими словами, до прояву ефекту сумачії. Для об'єктів першої категорії водокористування доцільно взяти до уваги загальносанітарний, санітарно - токсикологічний, органолептичний показники. ГДК основних забруднюючих речовин поверхневих вод області, а саме аміаку, нітратів та нафтопродуктів становлять, відповідно - 2, 10, 0,1 мг/л. Для визначення ступеня забрудненості води у різних річкових басейнах використано формулу:

$$C / \text{ГДК} = 1, \text{ де}$$

C - концентрація забруднювача у воді;

ГДК - гранично-допустима концентрація забруднювача.

Умова забруднення води $C / \text{ГДК} = 1$, у випадку, коли $C / \text{ГДК} > 1$, то вода вважається відносно чистою. Стосовно до забруднювачів поверхневих вод Волинської області, слід враховувати ефект сумачії для аміаку і нітратів - речовин подібної хімічної природи, що характеризуються загально-санітарним ЛПШ. Забрудненість води нафтопродуктами обчислюється із врахуванням органолептичного ЛПШ [3, с. 154].

Результати обчислень дали змогу віднести усі водні об'єкти Волині до певної категорії за ступенем забрудненості (таблиця 1).

Таблиця 1

Оцінка показника забрудненості поверхневих вод області

C / ГДК	Ступінь забрудненості водного об'єкта	Бали
0 - 0,99	чисті	1
0,1 - 0,9	відносно чисті	2
1,0 - 1,1	слабкозабруднені	3
1,2 - 2,0	забруднені	4
понад 2,0	сильнозабруднені	5

На основі бальної оцінки показника виділено в межах області 10 річкових басейнів, що показують фактичний ступінь забрудненості водних об'єктів.

У найкращому стані перебувають території Б-1 (басейн верхньої течії річки Прип'ять до смт. Ратне та річки Вижівка), а також Б-9 (басейн річки Веселуха). Вони займають 3 153,28 кв. км, 15,61 % загальної площі області, і віднесені до 1 класу за ступенем забрудненості вод.

Відносно чистими є Б-3 (басейн річок Турія, Цир, Стохід, Черногузка, Липа) та Б 6 (басейн річки Західний Буг в межах Іваничівського і частково Володимир-Волинського районів). Дана територія становить 11 667,52 кв. км, 57,86 %, тобто понад половину площі області. За ступенем забрудненості поверхневих вод перелічені басейни включені до 2 класу.

До четвертого класу увійшли Б-2 (басейн річки Прип'ять на території від смт. Ратне до м.Любешів) та Б-7 (басейн річки Луга), а також Б-8 (басейн річки Стир на території Луцького району) і Б-10 (басейн витоку річки Кормин). Забруднені поверхневі води поширені на площі 2 277,12 кв. км, що становить 11,2 % території

області. Сильнозабрудненими є Б-4 (басейн річки Західний Буг в межах північної частини Володимир-Волинського району, а також Любомльського району), Б-5 (басейн річки Стир, поза межами Луцького району), що займають 3102,08 кв. км, 15,3 % загальної площі Волині, і увійшли до 5 класу. Отже, стан останніх найбільш загрозливий.

Список використаних джерел: 1. Концепція екологічного нормування. – Київ: Мінекобезпеки України, 1997. – 22 с. 2. Методика екологічної оцінки стану поверхневих вод України. – Київ: Вид. УНДІВЕР, 1996. – 48 с. 3. Нормативы, классификации и классы качества воды / Под ред. Воропаева Г. В., Авакяна А. Б. – М. : Наука, 1986. – 387 с. 4. Яцык А. В. Руководство по методам исследования качества вод / А. В. Яцык А. П. Чернявская // Гидрохимия. Токсикология. – Киев, 1995. – 202 с.

УДК 911.3

Фесюк Василь, Кучер Ганна

Post_1976@ukr.net; Anya-ku4er@ukr.net

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк

РАЦІОНАЛЬНЕ ВИКОРИСТАННЯ ТА ОХОРОНА ДЖЕРЕЛ БАСЕЙНУ РІЧКИ ПРИП'ЯТЬ

Характерною рисою сучасного етапу розвитку людства є зростання антропогенних навантажень на природу. Взаємодія суспільства і навколишнього середовища стає інтенсивнішою, різноманітнішою і складнішою. За таких умов особливої актуальності набувають раціональне використання й охорона водних ресурсів, у тому числі джерел. Особливої уваги потребують джерела басейну річки Прип'ять, оскільки вони є найбільш вразливими в системі відношень людина–природа, вони першими зазнають виснаження, засмічення і замулення. Тому варто більше уваги приділяти їхньому раціональному використанню, охороні та відтворенню.

Джерело – це природний, сконцентрований, самоочисний вихід на земну поверхню підземних вод, який виникає під впливом земного тяжіння або гідростатичного тиску. Утворюється переважно на дні ярів, балок, схилах горбів, крутих берегах річок або на дні водних об'єктів [1].

Слід зазначити, що природні джерела не використовуються населенням для систематичного задоволення питних потреб, оскільки вони не є джерелами централізованого водопостачання.

Для них не встановлені зони санітарної охорони, в межах яких забороняється господарська діяльність. В зв'язку з цим, якість води з таких природних джерел має нестабільні показники, які залежать від багатьох факторів техногенного та природного характеру (санітарно-хімічні та санітарно-мікробіологічні показники можуть коливатися інколи протягом одного тижня), що робить її непридатною для споживання людиною і може призвести до виникнення гострих кишкових інфекцій бактеріальної та вірусної етіології, ряду інфекційних захворювань [2]. Але як свідчать результати хімічного аналізу води джерел, вона відповідає вимогам СанПіну щодо не перевищення ГДК забруднюючих речовин.

З метою поліпшення ситуації щодо охорони джерел басейну річки Прип'ять, неабияку роль відіграє забезпечення умов для раціонального використання водних ресурсів, вдосконалення еколого-просвітницької роботи з питань охорони джерел та поліпшення регулювання водного режиму річки.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ

Аверіхіна Тетяна Володимирівна – кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту зовнішньоекономічної та інноваційної діяльності Одеського національного політехнічного університету, м. Одеса

Антипюк Олена Володимирівна – інженер II категорії навчальної лабораторії краєзнавчих атласів при кафедрі фізичної географії Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Ахмедов Богдан Михайлович – аспірант 1 року навчання кафедри фізичної географії Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Бакалейко Віта Анатоліївна – студент 4 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Барський Юрій Миколайович – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економічної та соціальної географії Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Безсмертнюк Тарас Петрович – кандидат географічних наук, асистент кафедри туризму та готельного господарства Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Бенедюк Валентина Володимирівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри економічної та соціальної географії Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Бернадська Галина Олександрівна – аспірант 2 року навчання кафедри економічної та соціальної географії Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Бродасюк Юлія Миколаївна – студент 4 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Бурдель Марія Миколаївна – студент 3 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Буцук Сергій Юрійович – студент 2 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Вакулюк Лариса Адамівна – старший викладач кафедри геодезії, землевпорядкування та кадастру Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Вакульчук Галина Іванівна – студент 6 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Вілюра Тетяна Степанівна – студент 6 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Волошин Володимир Улянович – кандидат технічних наук, доцент кафедри геодезії, землевпорядкування та кадастру Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Волошин Михайло Володимирович – аспірант 1 року навчання кафедри геодезії, землевпорядкування та кадастру Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Геналюк Роман Михайлович – студент 4 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Глушко Світлана Валеріївна – студент 2 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Гнип Аліна Анатоліївна – студент 6 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Голуб Геннадій Сергійович – кандидат географічних наук, доцент кафедри економічної та соціальної географії Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Горбач Вікторія Віталіївна – студент 2 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Гречко Іван Ігорович – студент 5 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Дідух Оксана Валеріївна – студент 7 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Дмитрук Дарина Андріївна – студент 6 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Сгоров Микола Юрійович – студент 6 курсу Інституту бізнесу, економіки та інформаційних технологій Одеського національного політехнічного університету, м. Одеса

Срко Ірина Володимирівна – кандидат географічних наук, доцент кафедри туризму та готельного господарства Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Сфімчук Катерина Дмитрівна – студент 3 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Забарна Елеонора Миколаївна – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економічних систем і управління інноваційним розвитком Одеського національного політехнічного університету, м. Одеса

Задєсенцев Олексій Михайлович – аспірант 1 року навчання кафедри соціально-економічної географії і регіонознавства Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, м. Харків

Задорожнюк Наталія Олексіївна – кандидат економічних наук, доцент кафедри економічних систем і управління інноваційним розвитком Одеського національного політехнічного університету, м. Одеса

Заставецька Леся Богданівна – доктор географічних наук, професор кафедри географії та методики її навчання Тернопільського національного педагогічного університету імені В. Гнатюка, м. Тернопіль

Зінькевич Марина Віталіївна студент 6 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Ізбаш Ірина Анатоліївна – студент 4 курсу Інституту бізнесу, економіки та інформаційних технологій Одеського національного політехнічного університету, м. Одеса

Каліщук Костянтин Володимирович – студент 4 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Карпюк Зоя Костянтинівна – кандидат географічних наук, старший викладач кафедри фізичної географії Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Карпюк Тетяна Вячеславівна – студент 5 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Качаровський Роман Євгенович – інженер II категорії навчальної лабораторії краєзнавчих атласів при кафедрі фізичної географії Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Кирилюк Владислав Вікторович – студент 4 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Кисельова Октябрина Олександрівна – кандидат географічних наук, доцент кафедри географії Луганського національного університету імені Тараса Шевченка, м. Старобільськ

Клюйко Ірина Василівна – студент 7 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Коваль Олександр Вікторович – аспірант 1 року навчання кафедри фізичної географії Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Ковальчук Тетяна Володимирівна – студент 7 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Козакова Олена Миколаївна – кандидат економічних наук, доцент кафедри економічних систем і управління інноваційним розвитком Одеського національного політехнічного університету, м. Одеса

Кольчак Олена-Марія Юріївна – аспірант кафедри географії України Львівського національного університету імені Івана Франка, м. Львів

Копчак Сергій Сергійович – студент 5 курсу географічного факультету Тернопільського національного педагогічного університету імені В. Гнатюка, м. Тернопіль

Король Павло Пилипович – кандидат географічних наук, доцент кафедри геодезії, землевпорядкування та кадастру Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Костюк Тарас Дмитрович – студент 5 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Кошулинська Тетяна Юріївна – студент 5 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Кравчук Надія Володимирівна – студент 5 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Крикота Олена Михайлівна – студент 6 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Кух Катерина Юріївна – студент 6 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Кучер Ганна Борисівна – студент 5 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Куява Оксана Іванівна – студент 6 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Лавренчук Ольга Михайлівна студент 5 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Лебіч Антон Вікторович – студент 5 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Ліннік Андрій Васильович – студент 6 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Ліщук Тетяна Сергіївна – студент 4 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Логвинова Марина Олександрівна – аспірант 2 року навчання кафедри соціально-економічної географії і регіонознавства Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, м. Харків

Мазур Іван Романович – студент 3 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Макарчук Ірина Сергіївна – студент 2 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Маковецька Лариса Олексіївна – кандидат географічних наук, доцент кафедри економічної та соціальної географії Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Манько Павло Володимирович – аспірант 2 року навчання кафедри геодезії, землевпорядкування та кадастру Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Мельник Мирослава Василівна – студент 5 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Мельник Олександр Валентинович – кандидат технічних наук, доцент кафедри геодезії, землевпорядкування та кадастру Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Мельник Ольга Юріївна – студент 6 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Мельничук Марія Анатоліївна – студент 6 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Мельничук Максим Михайлович – студент 6 курсу географічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка, м. Київ

Мельничук Михайло Михайлович – кандидат географічних наук, доцент кафедри фізичної географії, декан географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Митчик Юлія Сергіївна – студент 6 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Михайловська Ірина Петрівна – студент 6 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Мищенко Олена Віталіївна – кандидат географічних наук, доцент кафедри фізичної географії Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Мороз Ольга – Ph. D., Studiengang Logistik, FB7 Production und Wirtschaft, Ostwestfalen-Lippe University of Applied Sciences

Мосор Владислав Ігорович – студент 4 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Нікульча Олександра Олександрівна – студент 4 курсу Інституту бізнесу, економіки та інформаційних технологій Одеського національного політехнічного університету, м. Одеса

Павловська Тетяна Сергіївна – кандидат географічних наук, доцент кафедри фізичної географії Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Панасюк Юрій Миколайович – студент 7 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Пахалюк Сергій Іванович – студент 4 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Петрина Олексій Сергійович – студент 3 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Петровець Аліна Ярославівна – студент 7 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Петрук Катерина Василівна – студент 6 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Питуляк Микола Васильович – кандидат географічних наук, доцент кафедри географії і методики її навчання Тернопільського національного педагогічного університету імені В. Гнатюка, м. Тернопіль

Питуляк Мирослава Романівна – кандидат географічних наук, доцент кафедри географії і методики її навчання Тернопільського національного педагогічного університету імені В. Гнатюка, м. Тернопіль

Підвальна Ольга Петрівна – студент 6 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Погребський Тарас Георгійович – кандидат географічних наук, доцент кафедри економічної та соціальної географії Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Полянська Тетяна Олександрівна – асистент кафедри міжнародних економічних відносин Луцького національного технічного університету, м. Луцьк

Полянський Сергій Володимирович – кандидат географічних наук, доцент кафедри фізичної географії Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Поручинська Ірина Володимирівна – кандидат географічних наук, доцент кафедри економічної та соціальної географії Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Поручинський Володимир Іванович – кандидат географічних наук, доцент кафедри економічної та соціальної географії Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Потапова Алла Геннадіївна – кандидат географічних наук, доцент кафедри економічної та соціальної географії Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Притула Ірина Ігорівна – студент 5 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Притулюк Людмила Володимирівна – студент 4 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Пугач Сергій Олександрович – кандидат географічних наук, доцент кафедри економічної та соціальної географії Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Радзій Володимир Феофілович – кандидат географічних наук, доцент кафедри геодезії, землевпорядкування та кадастру Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Рассадникова Світлана Іванівна – кандидат економічних наук, доцент кафедри економічних систем і управління інноваційним розвитком Одеського національного політехнічного університету, м. Одеса

Рудик Олександр Володимирович – старший викладач кафедри геодезії, землевпорядкування та кадастру Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Саган Яна Петрівна – студент 6 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Самолук Ірина Віталіївна – студент 4 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Семенченко Юрій Юрійович – студент 6 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Сивий Мирослав Якович – доктор географічних наук, професор, завідувач кафедри географії та методики її навчання Тернопільського національного педагогічного університету імені В. Гнатюка, м. Тернопіль

Сидорчук Діана Сергіївна – студент 5 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Сироватка Ольга Петрівна – студент 5 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Слабецька Юлія Святославівна – студент 7 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Слащук Андрій Миколайович – кандидат географічних наук, доцент кафедри економічної та соціальної географії Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Сосницька Ярослава Сергіївна – кандидат географічних наук, доцент кафедри економічної та соціальної географії Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Стельмащук Валентин Володимирович – студент 5 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Сучко Оксана Святославівна – студент 5 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Уль Анна Володимирівна – доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри геодезії, землевпорядкування та кадастру Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Федчик Аліна Петрівна – студент 5 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Фенко Вікторія Олегівна – студент 3 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Фесюк Василь Олександрович – доктор географічних наук, професор, завідувач кафедри фізичної географії Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Фідзіна Катерина Валеріївна – студент 4 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Філіпчук Дмитро Васильович – студент 6 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Цибульська Анна Олександрівна – студент 6 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Цуз Ольга Володимирівна – студент 6 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Чевжик Олена Тимофіївна – студент 6 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Червінська Ольга Сергіївна – студент 6 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Чернієнко Максим Олегович – студент 4 курсу Інституту бізнесу, економіки та інформаційних технологій Одеського національного політехнічного університету, м. Одеса

Чижевська Лариса Тарасівна – кандидат географічних наук, доцент кафедри фізичної географії Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Чижук Лілія Андріївна – учитель географії КЗ «Луцька загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 25 Луцької міської ради Волинської області», м. Луцьк

Чир Надія Вікторівна – кандидат географічних наук, доцент кафедри туризму ДВНЗ „Ужгородський національний університет”, м. Ужгород

Чубейко Тарас Іванович – студент 5 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Швед Юлія Юріївна – студент 6 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Швець Ангеліна Анатоліївна – студент 5 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Шкарупелова Ірина Олександрівна – студент 4 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Щьокіна Євгенія Юріївна – кандидат економічних наук, старший викладач кафедри економічних систем і управління інноваційним розвитком Одеського національного політехнічного університету, м. Одеса

Юрковська Юлія Олександрівна – студент 5 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Юрчук Марія Степанівна – студент 4 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Якушик Оксана Михайлівна – студент 6 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Ярош Алла Андріївна – студент 4 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Наукове видання

Суспільно-географічні чинники розвитку регіонів

Матеріали III Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції
(м. Луцьк, 11–12 квітня 2019 р.)

(Українською, англійською мовами)

Друкується в авторській редакції.

Відповідальність за зміст публікацій та достовірність даних несуть автори.

Верстка: С. О. Пугач, Я. С. Сосницька, І. В. Поручинська,

Коректура: С. О. Пугач, Л. О. Маковецька, В. В. Бенедюк

Обкладинка: А. А. Швець